

INNEHÅLL

MOTIVERING	2
1 Specialmotivering	2
1.1 Lag om ändring av 222 § i miljöskyddslagen	2
1.2 Lag om ändring av lagen om stödjande av sanering av förorenade områden	3
1.3 Lag om ändring av räddningslagen	4
LAGFÖRSLAG	5
Lag om ändring av 222 § i miljöskyddslagen	5
Lag om ändring av lagen om stödjande av sanering av förorenade områden	5
Lag om ändring av 99 a och 111 a § i räddningslagen	6
BILAGA	8
PARALLELLTEXT	8
Lag om ändring av 222 § i miljöskyddslagen	8
Lag om ändring av 99 a och 111 a § i räddningslagen	9

MOTIVERING

1 Specialmotivering

1.1 Lag om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

Det föreslås att 222 § 2 och 4 mom. i miljöskyddslagen, som handlar om datasystemet för miljövrårdsinformation, ändras så att de motsvarar bestämmelserna i den föreslagna nya lagen om miljöskadefond och de informationsbehov som hänför sig till genomförandet av den. I ändringarna i 4 mom. beaktas dessutom grundlagsutskottets senaste utlåtandepraxis som gäller rätten att få information för skötseln av myndigheternas lagstadgade uppgifter. De övriga identifierade ändringsbehoven i paragrafen genomförs separat, som en del av den regeringsproposition som utarbetas för den nationella verkställningen av det s.k. dricksvattendirektivet (länk till statsrådets projektinformationstjänst eller utlåtandetjänst).

Enligt paragrafens 2 mom. bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen och miljöskyddslagen för sjöfarten och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Till denna författningsförteckning över de uppgifter som ska registreras i datasystemet för miljövrårdsinformation fogas också lagen om miljöskadefond. På motsvarande sätt specificeras i lagen om miljöskadefond de uppgifter som med stöd av den ska registreras i datasystemet för miljövrårdsinformation. Uppgifterna anknyter till den skyldigheten om miljöskadefond av närings-, trafik- och miljöcentralen XX enligt lagen att påföra miljöskadeavgifter enligt lagen för verksamheter som omfattas av skyldigheten att betala miljöskadeavgift och till de uppgifter som föreskrivs för miljöskadefondens styrelse.

I 4 mom. föreskrivs det om rätten för både de olika administratörerna av datasystemet och kommunens olika myndigheter oberoende av bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt rätt att få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövrårdsinformation som de behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för dem i lag. Miljöskadefondens styrelse fogas till de aktörer som har denna rätt att få uppgifter. Såväl Närings-, trafik- och miljöcentralen i XX som miljöministeriet omfattas redan av den rätt till information som avses i momentet. Samtidigt avgränsas rätten att få uppgifter enligt 4 mom. i enlighet med grundlagsutskottets senaste utlåtandepraxis i frågan så att rätten inte längre ska gälla uppgifter som "behövs" för skötseln av lagstadgade uppgifter som åligger de aktörer i fråga, utan den ska gälla uppgifter som är "nödvändiga" för skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

Grundlagsutskottet har i sin senaste utlåtandepraxis (t.ex. GrUU 17/2016 rd, 10/2014 rd, s. 6/II, GrUU 62/2010 rd, s. 4/I och GrUU 59/2010 rd, s. 4/I) konstaterat att myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut information kan gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte. Det datainnehåll enligt 4 mom. som ska lämnas ut varierar från fall till fall. Eftersom det i denna bestämmelse inte är möjligt att närmare specificera eller räkna upp det datainnehåll som ska lämnas ut på grund av ärendets natur, ska rätten att få information på det föreslagna sättet knytas till nödvändighetskriteriet.

Miljöskadefondens styrelse behöver t.ex. uppgifter om olika typer av beräkning och statistik av miljöskadeavgifter, såsom hur de influtna miljöskadeavgifterna fördelas mellan olika branscher. Dessa uppgifter innehåller i princip inte sekretessbelagda uppgifter.

Avsikten är att begäran om information på miljöskadefondens styrelses vägnar ska kunna göras av fondens generalsekreterare och att något separat beslut av fondens styrelse inte behövs i ärendet. Detta är motiverat eftersom fondens generalsekreterare verkar med styrelsens mandat.

1.2 Lag om ändring av lagen om stödjande av sanering av förorenade områden

Det föreslås att lagen om stödjande av sanering av förorenade områden kompletteras med en ny 12 a §, enligt vilken Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland på miljöskadefondens bekostnad kan sörja för utredningen av föroreningsgraden på ett område och saneringen av området i de fall som avses i 19 § i lagen om miljöskadefonden. Miljöskadefonden ska betala kostnaderna för utrednings- och saneringsprojekt som Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland fått i uppdrag att sköta.

Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 12 § i den gällande lagen. Beslut om utredning av föroreningsgraden på och vid behov sanering av ett område ska dock fattas av miljöskadefonden enligt 19 § i lagen om miljöskadefonden. Det är fråga om en ny organiseringsuppgift för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, och uppgiften föreslås i enlighet med 80 § i grundlagen regleras genom att en ny 12 a § fogas till den lag som föreslås bli ändrad. När närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland sköter uppgifter som anvisats den av miljöskadefonden ska den inte vara statsbidragsmyndighet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ska fatta beslut om ordnande av utredning eller sanering. Detta beslut kan till exempel vara ett internt beslut inom ämbetsverket. Beslutet motiveras på det sätt som förvaltningslagen förutsätter. Ordnande av utredning och sanering innebär i praktiken att Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland skaffar behövliga tjänster av företag som är verksamma på marknaden i enlighet med lagstiftningen om offentlig upphandling.

När närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland sköter uppgifter som anvisats den ska den agera på ett ändamålsenligt sätt så att de mål som uppställts i miljöskadefondens beslut och de villkor som uppställts av tillståndsmyndigheterna kan uppfyllas. I detta syfte kan Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ingå avtal med olika aktörer om åtgärder och villkoren för dem, såsom ansvar, tidsplaner och tillsyn, samt om inhämtande av de samtycken och tillstånd som behövs för utredningsåtgärderna.

Miljöskadefonden och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland kan avtala närmare om skötseln av uppgiften, de praktiska arrangemangen och ordnandet av finansieringen.

Den arbetsmängd som uppdraget medför för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland anses vara liten. Miljöskadefondens uppdrag som gäller sanering av områden beräknas bli färre än ett per år. Om arbetsmängden senare visar sig vara större än beräknat ska detta beaktas vid dimensioneringen av personalresurserna vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

[Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har sedan 2016 centraliserat ansvarat för identifiering, undersökning och sanering av riskobjekt på förorenade markområden. Bestämmelser om uppgifterna finns i statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1392/2014, ändrad genom 208/2016). Det föreslås att förordningen kompletteras med en bestämmelse om de objekt som miljöskadefonden överför till Närings-, trafik- och miljöcentralen.]

1.3 Lag om ändring av räddningslagen

Hänvisningarna i 99 a § 2 och 3 mom. och 111 a § 6 mom. i räddningslagen till oljeskyddsfonden och lagen om oljeskyddsfonden ersätts med hänvisningar till miljökadefonden och lagen om den.

De räddningsmyndigheter som svarar för bekämpningen av oljeskador, handräckningsmyndigheterna och andra som deltagit i bekämpningen ska ha samma rätt att ansöka om ersättning ur miljökadefonden som de för närvarande har ur oljeskyddsfonden. Också den kommun som svarar för efterbehandlingen av oljeskador kan i fortsättningen ansöka om ersättning från miljökadefonden i stället för oljeskyddsfonden.

Ur miljökadefonden ska också betalas ersättning för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor, om ersättning inte kan indrivs till fullt belopp av den som med stöd av någon annan lag svarar för bekämpnings- och återställningskostnaderna eller den säkerhet som har ställts av den som svarar för kostnaderna eller dess försäkring eller den som ansvarar för bekämpningskostnaderna inte kan utredas. Till följd av detta ska behövliga ändringar göras i 99 § i räddningslagen. Inrikesministeriet svarar dock fortfarande för kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor tills kostnaderna i första hand har erhållits från den ansvariga instansen eller från miljökadefonden, vilket innebär att lagstiftningen inte ändras till denna del.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 20 kap. 222 § 2 och 4 mom. som följer:

222 §

Datasystemet för miljövarldsinformation

Datasystemet för miljövarldsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentralers och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen, miljöskyddslagen för sjöfarten och lagen om miljöskadefond (/) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

De parter enligt 2 mom. som för register samt den kommunala miljövarldsinformation, den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och miljöskadefondens styrelse har oberoende av bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt rätt att få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövarldsinformation som de behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för dem i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om stödjande av sanering av förorenade områden

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om stödjande av sanering av förorenade områden (246/2019) en ny 12 a § som följer:

12 a §

Utredning av föroreningsgraden på ett område och sanering av området i vissa fall

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland kan på miljöskadefondens bekostnad sörja för utredningen av föroreningsgraden på ett område och saneringen av området i de fall som avses i 21 § i lagen om miljöskadefonden.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland fattar beslut om ordnande av utredning och sanering.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 99 a och 111 a § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i räddningslagen (379/2011) 99 a § 2 och 3 mom. och 111 a § 6 mom. sådana de lyder i lag 1353/2017, som följer:

99 a §

Ersättning för kostnader för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor och myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur miljöskadefonden få ersättning för kostnaderna för bekämpning av skador finns i lagen om miljöskadefond (/). I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

Gränsbevakningsväsendet eller räddningsväsendet, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och fartygskemikalieolyckor, betalar kostnaderna för bekämpningsåtgärderna till dess att ersättning enligt 1 eller 2 mom. har fått. Inrikesministeriet betalar dock på motsvarande sätt kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheternas rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommunens rätt

att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommunens rätt att ur miljöskadefonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om miljöskadefond.

Denna lag träder i kraft den 20 .

1.

Lag

om ändring av 222 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 20 kap. 222 § 2 och 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

222 §

222 §

Datasystemet för miljövarldsinformation

Datasystemet för miljövarldsinformation

Datasystemet för miljövarldsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentralers och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen och miljöskyddslagen för sjöfarten och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

Datasystemet för miljövarldsinformation består av uppgifter som registreras i närings-, trafik- och miljöcentralernas, regionförvaltningsverkens, Meteorologiska institutets, Finlands miljöcentralers och miljöministeriets datasystem, register och filer. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 223 §, avfallslagen, vattenlagen, *miljöskyddslagen för sjöfarten och lagen om miljöskadefond* (/) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av dem. Uppgifterna kan registreras i maskinläsbar form med hjälp av en teknisk anslutning.

De parter enligt 2 mom. som för register samt den kommunala miljövarldsmyndigheten, den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten *och* den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har oberoende av bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt rätt att få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövarldsinformation som de behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för dem i lag.

De parter enligt 2 mom. som för register samt den kommunala miljövarldsmyndigheten, den kommunala byggnadstillsynsmyndigheten, den kommunala hälsoskyddsmyndigheten *och miljöskadefondens styrelse* har oberoende av bestämmelserna om sekretess avgiftsfritt rätt att få sådana uppgifter ur datasystemet för miljövarldsinformation som de behöver för att kunna sköta de uppgifter som föreskrivs för dem i lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 99 a och 111 a § i räddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i räddningslagen (379/2011) 99 a § 2 och 3 mom. och 111 a § 6 mom. sådana de lyder i lag 1353/2017, som följer:

Gällande lydelse

99 a §

Ersättning för kostnader för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för oljebekämpning finns i lagen om oljeskyddsfonden (1406/2004). I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

Gränsbevakningsväsendet eller räddningsväsendet, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador, betalar *dock* kostnaderna för bekämpningsåtgärderna till dess att ersättning enligt 1 eller 2 mom. har fåtts. Inrikesministeriet betalar på motsvarande sätt kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheters rätt att få ersättning för kostna-

Föreslagen lydelse

99 a §

Ersättning för kostnader för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor

Bestämmelser om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen av oljeskador och *fartygskemikalieolyckor* och myndigheter som deltagit i bekämpningen eller gett handräckning vid den att ur miljöskadefonden få ersättning för kostnaderna för *bekämpning av skador finns i lagen om miljöskadefond (/)*. I fråga om rätten för den myndighet som ansvarar för bekämpningen och för myndigheter som deltagit i bekämpningen eller lämnat handräckning vid den att få ersättning ur internationella oljeskadefonden tillämpas vad som avtalats om detta på ett för Finland bindande sätt.

Gränsbevakningsväsendet eller räddningsväsendet, som ansvarar för bekämpningen av oljeskador *och fartygskemikalieolyckor*, betalar kostnaderna för bekämpningsåtgärderna till dess att ersättning enligt 1 eller 2 mom. har fåtts. Inrikesministeriet betalar *dock* på motsvarande sätt kostnaderna för bekämpningen av fartygskemikalieolyckor.

111 a §

Efterbehandling av oljeskador

Vad som i 99 a § 1 mom. föreskrivs om myndigheternas rätt att få ersättning för kostnaderna för bekämpning av oljeskador och

Gällande lydelse

derna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommuners rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommuners rätt att ur oljeskyddsfonden få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i lagen om oljeskyddsfonden.

Föreslagen lydelse

fartygskemikalieolyckor tillämpas även på kommunens rätt att få ersättning för kostnaderna för efterbehandling. Bestämmelser om kommunens rätt att ur *miljöskadefonden* få ersättning för kostnaderna för efterbehandling finns i *lagen om miljöskadefond*.

Denna lag träder i kraft den 20 .